

T. A. VILIJAMS

UBISTVO U
FIRENCI

ARMSTRONG I OSKAR 3

Sa engleskog preveo
Danko Ješić

Beograd, 2024

Prolog

Ponedjeljak uveče

Jedna od prvih stvari koje sam brzo naučio o poslu privatnog detektiva jeste da nemaš posla samo s prelepim naslednicama, dijamantskim ogrlicama i bocama viskija. Prema mom skromnom iskustvu nakon prva tri meseca moje nove karijere u Firenci – Den Armstrong, privatni istražitelj – vladala je žalosna nestašica prelepih naslednica, a bilo je u izobilju nevernih bračnih drugova, kradljivih kućnih pomoćnica, gadnih suseda i nestalih osoba. Moj najuzbudljiviji slučaj dosad bio je kad su istaknutog člana firentinskog gradskog veća uhvatili na delu sa odbornicom iz opozicione partije iza besprekorno potkresanog i posebno gustog žbunja u parku Boboli. To se dogodilo u avgustu kad je sunce sijalo... tako jako, u stvari, da sam se pobojavao kako će pomenuti par možda neprijatno izgoreti od sunca.

Danas sigurno nije bilo sunčano. Padala je kiša, i to toskanska kiša. Kad ovde pada kiša, retko gubi vreme na rominjanje ili slabe pljuskove; naprosto dà sve od sebe. Iznenada postane jasno kako je reka Arno mogla da poplavi veći deo Firence 1966. i uništi toliko neprocenjivih umetničkih dela. Večeras grad neće biti poplavljen, ali moj pas i ja smo bili mokri do gole kože. Podigao sam kragnu kišnog mantila i pogledao u Oskara. Čak je i on – pas koji uživa u brčkanju u vodi – izgledao pokislo. On i ja smo lutali sporednim ulicama predgrađa Firence poslednjih nekoliko sati. Bila je to jedna neprivlačna

oblast puna stambenih zgrada iz šezdesetih godina dvadesetog veka u raznim stadijumima zapuštenosti i, tokom ovakve večeri, potpuno lišena šarma.

Kružili smo oko jedne zgrade u kojoj se nalazio nimalo glamurozan hotel s dve zvezdice i bivali smo sve mokriji i mokriji. Iako sam na prvi pogled bio samo čovek koji šeta psa, motrio sam jedan srebrni BMW koji je pripadao Osvaldu Danteu, bogatom industrijalcu i vlasniku *OD tekstila*, fabrike u obližnjem gradiću Prato. Parkirao je kola ispred zadnjeg ulaza kraj kanti za smeće, i da nije bilo kiše koja je zlikovce zadržavala unutra, ozbiljno bih se zabrinuo da bi mogao da zatekne kola na ciglama, bez točkova. To je bilo takvo mesto.

Kako sam brzo shvatio otkako sam počeo da radim kao privatni istražitelj, Firenca se ne sastoji samo od istorijskog centra, koji je deo svetske baštine, sa zgradama zadivljujuće starosti i lepote. Kao svi gradovi, ima manje prijatno podzemlje, i tu smo se obreli Oskar i ja i, kao što rekoh, bilo je vrlo mokro – a kao neko ko je navikao na englesko vreme, znam o čemu govorim kad se radi o kiši. Bilo je baš gadno.

Međutim, bio sam siguran da neprijatno vreme nimalo ne smeta gospodinu Danteu. Došao je ovamo da bi bio s glamurnom Đuzepinom Napolitano, svojom sekretaricom i navodnom ljubavnicom. Osoba koja je iznela te navode – i plaćala me da kisnem ovde tražeći dokaz – bila je gospođa Antonija Dante, njegova supruga. Ta upečatljiva dama umarširala je u moju kancelariju nekoliko dana ranije, sva ulickana i prekrivena zlatnim nakitom, da mi kaže kako joj je konačno dosta muževljeve preljube i želela je da pronadem dokaz njegovog neverstva. Malo sam istraživao i uspeo sam da ga fotografišem kako večeras stiže u hotel s gospođicom Napolitano. Po načinu na koji je pipkao svoju sekretaricu dok su brzo ulazili u hotel, ozbiljno sumnjam da se to moglo smatrati poslovnim sastankom.

Dosad sam uspeo da ih fotografišem kako ulaze zajedno i delimično sam uhvatio zanosnu Đuzepinu kako stoji zagrljena

sa šefom kraj prozora sobe na prvom spratu. Nažalost, spustila je roletne nedugo zatim, tako da smo Oskar i ja čekali nadajući se da ćemo videti neki strastven rastanak koji bih mogao da fotografišem svojim vrlo skupim – i teškim – novim aparatom, koji sam očajnički pokušavao da održim suvim. Ta stvar je imala teleobjektiv koji je mogao ne samo da pronade lice čoveka udaljenog sto metara nego verovatno i da identifikuje marku cigareta koje puši, mada bi tokom ovakve noći kiša brzo ugasila cigaretu.

Nakon još jednog kruga oko zgrade, moj nakvašeni labrador i ja vratili smo se do mog starog folksvagen kombija i otvorio sam vrata prtljažnika. Oskara nije trebalo terati da uđe. Nažalost, sasvim očekivano, onda je počeo žestoko da se otesa, pretvarajući unutrašnjost prtljažnika u močvaru. A ni ja nisam bio u mnogo boljem stanju. Kad sam seo za volan, osećao sam kako mi se voda sliva s kišnog mantila i natapa presvlake na sedištu. Kosa mi je bila sasvim mokra, a voda mi je tekla ispod okovratnika i niz leđa, sve do pantalona. Ne prvi put, zavideo sam detektivima iz crno-belih noir filmova na šesirima sa širokim obodom. Siguran sam da Filipu Marlouu voda nikad nije natopila gaće. Pružio sam ruku ka svojoj nezaobilaznoj torbi i počeo da pipam po njoj; nisam tražio kolt 45, čašicu viskija ili cigaru, tražio sam termos s kafom i pakovanje keksa. Bacio sam jedan keks Oskaru i sipao sebi dobrodošlu šolju kafe. Dok sam je pijuckao, naizmenično sam gledao prozor njihove sobe i zadnji ulaz hotela, kad mi je zazvonio telefon. Bio je to Virđilio.

Otkako sam doneo veliku odluku da se preselim iz Londona u Italiju i nastanim u Toskani, izgradio sam čvrsto prijateljstvo sa inspektorom Virđiliom Pizanom iz firentinskog odeljenja za ubistva. Bio je na tako mnogo načina ono što sam ja nekad bio. Do pedeset petog rođendana prošle godine, bio sam glavni inspektor iz Metropolitan policije u centralnom Londonu. Mada je znao da sam u penziji, Virđilio me je povremeno zvao da mu pomognem sa istragama kad su bili uključeni ljudi

koji govore engleski. Pogledao sam na sat i video da je prošlo deset. Nije me iznenadilo što je on i dalje u kancelariji.

– *Ciao, Dene. Come stai?*

Mada mu je engleski bio dobar, uvek smo razgovarali na italijanskom i odgovorio sam mu na italijanskom.

– *Ciao, Virđilio, dobro sam. A ti? I dalje radiš?*

– Upravo sam krenuo kući. Mislio sam da te pozovem i kažem ti da sam ti poslao malo posla.

– Lepo od tebe. Kakvog posla? Nije valjda još jedna preljuba? Zar vi Firentinci nemate pametnija posla?

– Video si kakav je televizijski program ovde; kako drugačije da se provodi vreme? – Požurio je da objasni. – Mada ja nemam ni vremena niti energije da razmišljam o preljubi.

On i njegova žena Lina bili su zajedno gotovo trideset godina, i to je bio jedan od najsrećnijih brakova koje sam video. Zavidio sam mu na tome. Moj nije izdržao ispit vremena ili, preciznije, zahtevnost mog posla.

– Pa, šta si mi poslao ovog puta? – Povremeno mi je slao klijente poslednjih nekoliko meseci, otkako sam prihvatio njegov savet i postao privatni istražitelj.

– Da li ti je poznato ime Selena Gardner?

– Selena Gardner... misliš na filmsku zvezdu?

– Baš na nju. Već nekoliko nedelja snima film u Firenci.

To je velika stvar. Selena Gardner je jedna od pet, možda i dve-tri najveće filmske zvezde na svetu, njeno lice – i telo – poznato je milionima ljudi širom sveta. Čak sam i ja čuo za njena uzastopna tri – ili četiri? – kratkotrajna braka i razvoda. Ulice Holivuda navodno su bile pune muškaraca koje je ona odbacila, a tabloidi bi, da nije nje, imali upola manje strana.

– Kako to da je skromni detektiv inspektor došao u kontakt s filmskom zvezdom?

– Bolje da objasnim. Dobijali su pretnje smrću. Nikad nisam upoznao Selenu Gardner, ali nekoliko puta me je posetila

jedna od producentkinja filma. – Čuo sam neki prizvuk u njegovom glasu i nisam mogao da ga identifikujem: možda podsmeh? – Došla je da zamoli policiju da obezbedi zaštitu gospođici Gardner i ostatku ekipe, ali nije mogla da mi kaže koga se boje, kome se tačno pretilo, zašto im se pretilo, ili gde i kad bi te pretnje trebalo da se ostvare.

– Kako su izgledale te pretnje? Preteća pisma, trolovanje na društvenim mrežama, preteći telefonski pozivi, zapaljene vrećice s psećim izmetom na pragu?

– Preteće poruke, ali uvek su dostavljane zakačene za strelu.

– Strelu? – To dosad nisam čuo. – Misliš da je neko odapinjao strele iz luka, kao u vesternima? Zašto, zaboga?

– Ne kao u vesternima već kao u srednjovekovnim dramama. Film koji snimaju odvija se u doba renesanse, pre petsto-šeststo godina. Možda tip koji preti želi da ostane u liku.

– Ali sigurno je lako uočiti nekog ko se šeta gradom punim turista noseći luk i strele?

– Ne mora da znači. Naši balističari kažu da to nisu strele već strelice iz samostrela. Izgleda da neki samostreli mogu da se sklope u kutiju veličine one za violinu ili manju.

– A jesu li tvoji ljudi uspeali da pronađu neke dokaze na porukama ili strelama?

– Nikakve. Nema otisaka i to su standardne aluminijumske strelice za samostrel, koje mogu da se kupe preko interneta. Posedovanje samostrela u Italiji nije ilegalno tako da nije potrebna dozvola. Obavili smo uobičajene provere i nismo ništa pronašli, tako da ako nam filmska kompanija ne kaže nešto konkretnije, ne možemo mnogo da uradimo. Objasnio sam da ne možemo da istražujemo nešto što se nije dogodilo, i da nemamo dovoljno ljudi da im obezbedimo zaštitu, ali rekao sam da poznajem nekog ko to može.

– A to sam ja?

– To si ti, prijatelju, i možeš sutra ujutro da očekuješ posetu najneobičnije dame po imenu Rejčel Hindenburg, kao čuveni

cepelin koji je eksplodirao i izgoreo. Ime joj sasvim pristaje. Uživaješ u sastanku s njom.

Baš u tom trenutku otvorila su se vrata hotela, i gospodin Dante se pojavio s predivnom Đuzepinom, koja ga je spopadala. Istrtljao sam kratko izvinjenje Virđiliju i uzeo foto-aparat. Protraćio sam nekoliko sekundi paleći motor i uključujući brisače da raščistim vetrobran, ali te zaljubljene ptičice nisu žurile, i imao sam dovoljno vremena da napravim desetak fotografija, neke s toliko pojedinosti da sam mogao da vidim boju njenog karmina na njegovom licu.

Konačno su otrčali po kiši do njegovih kola i odvezli se. Vratio sam foto-aparat u torbu i pogledao u retrovizor. Oskarova njuška se nalazila na naslonu zadnjeg sedišta, i upitno me je gledao. Brzo sam ga umirio.

– To je to, kuče, idemo kući da te nahranim.

Obliznuo je usne. Znao sam kako se oseća. Nijedan od nas nije jeo večeras. Bilo je to još jedno skorašnje otkriće: propuštanje obroka takođe je deo moje nove profesije.

1.

Utorak ujutro

Filmska producentkinja trebalo je da dođe u devet i trideset sledećeg jutra, i zato sam ranije otišao u kancelariju da završim izveštaj o sinoćnjim događajima pre nego što pošaljem privremenu kopiju izveštaja gospođi Dante. Naglasio sam na kraju imejla da ću joj, tog popodneva, poslati kompletan izveštaj s nizom kompromitujućih fotografija, nakon odlaska na poslednje izviđanje do restorana u koji je njen muž često vodio svoju prijateljicu na ručak. Nakon toga bi trebalo da ima sve što joj je potrebno da podnese zahtev za razvod na osnovu preljube.

Dok sam čekao posetu producentkinje, ustao sam i pogledao kroz prozor. Moja kancelarija se nalazila na prvom spratu jedne istorijske zgrade u čuvenom firentinskom istorijskom centru, negde između stanice *Santa Marija novela* i katedrale. Zurio sam u dvorište ispod, u kojem su se nalazile stara statua Venere i srednjovekovna fontana. Jučerašnja oluja je prošla, a sunce je ponovo sijalo s vedrog neba, čineći taj jesenji dan prijatnim. Voleo sam ovo mesto; ne samo Firencu nego i svoju novu kancelariju. Toliko je mirisala na istoriju sa svojim visokim tavanicama, veličanstvenom freskom na zidu i drevnim terakota pločicama ispod mojih stopala.

Otkako sam iznajmio prostor sprijateljio sam se s Nandom, koji je živeo u prizemlju i obavljao posao vratara, upravnika, čistača i sudije za različite stanove koji su se nalazili u toj palati

iz petnaestog veka. On se, osim toga, brinuo o interesima stare bogate aristokratske porodice koja je posedovala zgradu. Tokom prethodnih meseci pokazao mi je svakojaka mala blaga, kao što su vitraži na prozorima, gvozdeni prstenovi u zidu za vezivanje konja, i žlebove koje su u kamen urezali točkovi kočija tokom prohujalih vekova. Bilo je zadivljujuće živeti tako blizu istoriji u jednom od najčuvanijih svetskih gradova.

Čak je i mala staklorezačka radnja na drugoj strani dvorišta postojala vekovima, a unutrašnjost joj je izgledala kao Aladinova pećina s drevnim alatima i oruđem napravljenim u srednjem veku. Sedokosi gospodin Rufina, koji je radio tamo, izgledao je kao da je bio Mikelandelov šegrt. Da, ovaj deo Firenze znatno se razlikovao od betonskog ljubavnog gnezda Osvalda Dantea.

Zvono na vratima se oglasilo i Oskar je otvorio jedno oko. Nije bio rođen za psa čuvara, i nije se trudio da ustane iz kreveta kraj prozora. Otišao sam da otvorim vrata i zatekao se pred neočekivanim prizorom. Preda mnom je, na stepenicama iz petnaestog veka, stajala žena odevena u odeću iz petnaestog veka, s dugom i širokom haljinom i frizurom koja me je podsetila na princezu Leju iz *Ratova zvezda*. Taj izgled je bio zaprepašćujuće naglašen naočarima koje je nosila, sa svetloplavim okvirima, sasvim jasno iz dvadeset prvog veka, i malim svetlozelenim rancem prebačenim preko ramena.

– Den Armstrong? – Naglasak joj je bio pomalo američki, možda Zapadna obala?

Povrativši samouverenost, klimnuo sam glavom i pružio ruku. – Dobro jutro, da, ja sam Den Armstrong. Da vi niste kojim slučajem gospođa Hindenburg?

Na moje iznenađenje, nasmejala se. – Sigurno sam Rejčel Hindenburg. Zvučite veoma engleski.

– To je verovatno zato što *jesam* Englez. – Pomerio sam se u stranu i rukom je pozvao da uđe. – Uđite i raskomotite se. Ne

obraćajte pažnju na Oskara; vrlo je srdačan, možda i previše srdačan.

Rukovali smo se. – Zdravo, Dene, i *buongiorno* tebi, Oskare. Jesi li dobra kuca? – Gospođa Hindenburg je ušla i krenula pravo ka labradoru, koji je dotad shvatio da je naša gošća žena, a on je oduvek voleo dame. Nisam se iznenadio kad je skočio na noge, nežno se stresao, i krenuo ka njoj, mašući repom. Čučnula je da ga pomazi nekoliko trenutaka pre nego što se ispravila i prešla na stvar. – Dene, potrebna nam je vaša pomoć.

Pokazao sam joj da sedne i prišla je stolu za kojim sam sedeo. Da li je to bilo zbog dugačke haljine ili nekog problema sa obućom, uspela je da se saplete baš kad je stigla do stola i pala je napred. Zaustavila se da ne padne na pod tako što je pala preko stola, razbacujući papire posvuda i gotovo mi oborivši kompjuter na pod. Glava joj je završila na pola metra od mog međunožja, i nije mi promaklo da se zacrvenela kao cvekla. Imala je lepo lice ispod tog crvenila, i inteligentne oči – koliko sam mogao da vidim iza debelih plastičnih naočara. Verovatno je imala oko trideset godina, i bio sam iznenađen. Uvek sam zamišljao da su filmski producenti debeli šezdesetogodišnjaci promuklog glasa koji puše cigare.

– Tako mi je žao. Mora da mi je haljina zapela za nešto. – Uspravila se i svalila na stolicu. – Dakle, kao što sam rekla, zovem se Rejčel i ja sam SP na *Žudnji za moći*.

– Izvinite, SP? – Taj mi je akronim bio nepoznat.

– Sekretarica produkcije. Odgovaram gospodinu Lajonsu, odnosno Gabrijelu Lajonsu, producentu. – Namestila je okovratnik svoje haljine i izvukla tešku zlatnu ogrlicu koja se zaglavila kad je pala. Izvukla ju je i namestila uz nekoliko reči izvinjenja. – Ne brinite, to je bižuterija. – Prstima je lupnula draguljima ukrašen zlatan lanac, i čuo sam da je, kao i njene naočari, plastičan. – Kopča se uvek otvara.

Sačekao sam nekoliko trenutaka da se sredi pre nego što sam je oprezno pitao: – Rekli ste da vam je potrebna moja pomoć?

– Da, zato sam ovde. Vidite, počeli smo da dobijamo preteće poruke.

– Da, inspektor Pizano me je pozvao sinoć i rekao mi je to. Kad kažete „mi“, mislite li na određene ljude, ili na celu produkcijisku kuću?

– Teško je reći. Celu kuću, rekla bih, a pretnje ne stižu poštom. Ne znam šta vam je policija rekla, ali dolaze prikačene za strele. – Podigla je glavu i pogledala me u oči. – Uvrnuto, zar ne? Tri strele su pronađene na nasumičnim mestima na setu, ali juče ujutro smo otkrili da je jedna odapeta u vrata prikolice gospođice Gardner, dovoljno jako da probije rupu. A kao da to nije bilo dovoljno loše, producent, gospodin Lajons, pronašao je jednu kako viri iz bočne strane njegove prikolice. Sve strele su imale zakačene poruke, obavijene oko strele i pričvršćene lepljivom trakom.

– Mislite li da su gospođica Gardner i producent na posebnom udaru?

– Kao što sam rekla, ne znamo. Zato smo toliko zabrinuti. Sve izgleda tako nasumično.

– A šta piše u tim porukama?

– Sve su iste. – Skinula je mali ranac s ramena i izvadila čvrstu fasciklu. Dodala mi ju je, i video sam da sadrži listiće svetlosmeđeg papira, sa istim rečima napisanim savršenim rukopisom.

Prekinite da snimate ili počnite da umirete.

Bez potpisa. Video sam mnogo otmičarskih poruka i anonimnih pretnji tokom vremena provedenog u Skotland jardu, a većina je bila napisana na pisaćoj mašini ili staromodno, za lepljenim slovima isečenim iz dnevnih novina. Preteće poruke napisane rukom bile su neuobičajene, a takvim krasnopisom još neuobičajenije, ali ni poruke dostavljene strelom nisu baš uobičajene. Ko god da je odgovoran za ovo, nije bio prosečan zlikovac.

– Koliko dugo snimate ovde?
– Snimamo? Manje od nedelju dana, mada su naši ljudi gotovo mesec dana tražili lokacije i obavljali pripreme.

– A koliko ćete još ostati?

– Mislimo da će snimanje trajati malo duže od nedelju i po. Film je triler smešten u savremeni Los Anđeles i imaće neke kadrove snimljene ovde za prelaze... znate kad reditelj želi da naglasi sličnosti između likova ili događaja u dvadeset prvom veku i stvari koje su se dogodile za vreme renesanse. Lokacija snimanja u Firenci je za više kratkih pojavljivanja, tako da ne bi trebalo da traje dugo. Krajem sledeće nedelje, producent, reditelj i glumci će se vratiti u Sjedinjene Države, a tehničari će ostati ovde da privedu stvari kraju.

– Znate li ko bi mogao da bude iza tih pretnji?

– Nemam nikakvu predstavu.

– A policija je videla sve te strele?

– Sve osim one koja je stigla jutros, ali ista je kao i ostale. Policija je proverila otiske prstiju na ostalima, ali nije ništa pronašla, tako da verujem da je i ova ista. Rekli su nam da nema nijednog otiska. Delimično zato što misle da je počinitelj nosio rukavice, ali i zato što su poruke napisane na vrlo grubom papiru na kojem iz nekog razloga ne ostaju otisci.

– A šta je sa strelama?

– Isto. – Ponovo je stavila ruku u torbu i izvadila prozirnu plastičnu kesu. Unutra sam video strelu. Dok mi ju je dodavala, pogledao sam u nju.

– Da li je neko dirao ovo?

– Bojim se da jeste, svi od obezbeđenja na parking u do gospodina Lajonsa, tako da sam sigurna da možete da radite s njom šta god želite. Kao što sam rekla, policija je pregledala ostale i rekli su da su bile obrisane.

Otvorio sam kesu i izvadio tanku strelu ne dužu od trideset centimetara s prilično otmenim plavim perima ukrašenim

senf-žutim linijicama. Nemam mnogo iskustva s lukovima i strelama, ali gledao sam *Robina Huda*, i odmah sam video da je ova strela znatno kraća od uobičajene. Bila je napravljena od aluminijuma, kao što je Virđilio istakao, a vrh je bio oštar, od uglačanog čelika. Nema sumnje da ovakva strela može da nanese ozbiljne povrede, posebno izbliza. U Velikoj Britaniji smo odavno preklinjali vlast da zahteva iste provere i ograničenja za posedovanje strela kao i za vatreno oružje, ali bezuspešno. U pogrešnim rukama, ovo može da bude smrtonosno oružje. Vratio sam strelu u kesu i pogledao SP.

– Smem li da zadržim ovo? – Klimnula je glavom, a ja sam dodirnuo fasciklu s porukama. – Da li su ovo sve poruke koje ste dosad dobili? Kad su sve stigle?

– Jedna od poruka je i dalje kod policije, ali ovo su sve ostale. Prva je stigla pre četiri dana. Pronašli smo je kraj ulaza na parking, drugu kod prikolice Skota Norisa, a treću zabijenu u zemlju. A onda smo juče ujutro našli jednu zabijenu u vrata gospođice Gardner, a sinoć onu odapetu u prikolicu gospodina Lajonsa.

– Da li na prikolicama piše ime osobe koja boravi u njoj?

– Ne za najvažnije ljude, iz bezbednosnih razloga.

Shvatio sam da, ako su ove poslednje dve strele bile namenjene glavnoj zvezdi i producentu, to podrazumeva upućenost. – Gde su te prikolice?

Počela je da mi objašnjava kako je gradska uprava Firence odredila jedan privatni parking za kamione i prikolice severno od istorijskog centra, na drugoj strani *viali*, unutrašnjeg prstena koji okružuje stari deo grada. Odgovarajući na moje pitanje, potvrdila je da imaju dva čuvara kao i neke meštane koji rade za produkciju, ali niko od njih nije ništa ni video ni čuo.

– Ako imate svoje ljude, šta ću vam ja?

– Džim i Čak su iz Sjedinjenih Država. Oni su dobri momci ali su više telohranitelji nego istražitelji, sprečavaju obožavaoce

da uđu. A gospodin Lajons insistira da moramo saznati šta se događa.

– Dobro, ako želite da istražim, biće mi drago da pomognem, ali moram da imam pristup setu i glumcima i ekipi, od reditelja do čistača i nosača.

Pogledala me je u oči i osmehnula se. – Mislite „od *producenta* do čistača i nosača“, zar ne? Gospodin Lajons je veliki šef.

– Bojim se da ne znam mnogo o filmskom poslu. Kakva je razlika između producenta i reditelja? Mislio sam da je reditelj onaj koji vodi glavnu reč... kao Tarantino ili Spielberg.

Ponovo mi se osmehnula. – Reditelj ima kreativnu kontrolu – u izvesnoj meri – ali producent je osoba koja je odgovorna za sve, a gospodin Lajons voli da drži sve pod kontrolom. Angažovao je reditelja, a reditelji mogu da budu i otpušteni. – Osmeh joj je postao širi. – Jeste li znali da je prvobitni reditelj *Ajkule* otpušten jer je ajkulu stalno nazivao „kit“ i izluđivao producenta? To se događa. Producent angažuje sve glumce i ekipu i, pre svega, obezbeđuje novac. Bez producenta ne bi bilo filma. Razmislite o tome; na dodeli nagrada, kad film bude proglašen najboljim, producent, a ne reditelj, ide da primi *Oskara*.

– Svaki dan naučiš nešto novo. Hvala vam na tome. Moraću ubuduće pažljivije da čitam imena producenata na odjavnoj špici.

– Naravno, često poznati reditelji učestvuju u produkciji filma i tako postaju producenti ili koproducenti. To je pomalo zbunjujuće, ali kad govorimo o *Žudnji za moći*, gospodin Lajons je glavni.

– Dobro, hvala vam na upozorenju. Bolje da zapamtim to. Ako je gospodin Lajons producent, ko je reditelj?

– Emilijano Doniceti. – Kad je videla izraz na mom licu, dodala je objašnjenje. – Niste čuli za njega? Nisam iznenađena, on je relativno nepoznat.

– Italijan?

– Amerikanac italijanskog porekla. – Utišala je glas mada smo bili sami u prostoriji. – Nekad je bio momak gospođice

Gardner. Raskinuli su pre mesec ili dva, i atmosfera na snimanju je ponekad napeta. – Pogledala me je u oči. – A kad kažem napeta, mislim otrovna.

Počeo sam da čitam između redova. – Dakle, možda sam u pravu kad mislim da bi to mogao da bude slučaj „voliš mene, voliš mog psa“ za Selenu Gardner, ili u ovom slučaju „zaposli me, ali samo ako angažuješ mog momka kao reditelja?“ Nešto slično? A onda ju je, kad je dobio posao, ostavio?

Nervozno je klimnula glavom. – Da, mislim da se tako dogodilo prema onom što sam čula, ali zaboga, nemojte nikom govoriti da sam to rekla. – Osmejak joj se vratio na lice. – Otpustili bi me dok trepnete. Ako vam nešto znači, kad ste ranije govorili o nosačima, bili ste prilično blizu mete. Uprkos mojoj zvučnoj tituli, ja sam tek potrčko... znate, donesi ovo, donesi ono, i ja radim sve od odgovaranja na poštu do donošenja kafe gospodinu Lajonsu.

Zaključio sam da mi se Rejčel Hindenburg prilično dopada. Nikad nisam voleo uobražene ljude, i cenio sam njenu gotovo anglosaksonsku skromnost. Izneo sam svoje uslove i ona se ćutke saglasila, i pristala je čak i na zahtev da dođem u pratnji psa. Oskar lično se, očigledno rad da potkrepi zahtev za svojim prisustvom, smestio kraj nje, naslonivši joj glavu na butinu i prijateljski je gledajući. Kao što sam rekao, voli dame. A ko ih ne voli?

Pogledala ga je srdačno i pomilovala po ušima. – Naravno, ali držite ga podalje od gospodina Lajonsa i držite ga dalje od seta. Ako izađe pred kamere i pokvari neku scenu, Emi će poludeti.

– Emi je Emilijano, reditelj? Zvuči mi kao neka nagrada; nadajmo se da je njegovo ime naznaka uspeha filma. Kad bolje razmislim, možda je dobar predznak imati u blizini i psa po imenu Oskar. Uzgred, o čemu govori taj film? Otkud to da snimate u Firenci?

– To je film koji se odvija u dva vremenska plana; kao što sam rekla, uglavnom u Los Anđelesu u dvadeset prvom veku,

ali uz niz prelaza na renesansnu Firencu. Jeste li čuli za porodicu Mediči?

Sad je bio red na mene da se osmehnem. – Čuo za njih? Proučavao sam ih nekoliko godina. Ja sam pisac i detektiv, a moja prva knjiga smeštena je u vreme Medičijevih. Oni su legendarni.

– Sjajno, moraćete da sednete i razgovarate sa Anom; ona nam je istorijski konsultant. Radi na Univerzitetu u Firenci, i zna sve o renesansi. Čak je i osmislila haljinu koju imam na sebi.

– I to vrlo lepu. – Uputio sam joj još jedan osmeh. – Hteo sam da vas pitam za to: da li obično idete naokolo tako odeveni?

Rezignirano je klimnula glavom. – Dok sam ovde da, makar dok radim. To je ideja našeg PR gurua, Donija Lopeza. Svi moraju da budu u kostimima, čak i nakon snimanja, kako bi ljudi pričali o nama. Da budem poštena prema Doniju, nije od onih koji pričaju jedno a rade drugo, i nosi istu odeću kao i ostali momci. Izgleda da to deluje i već smo privukli veliku pažnju medija. – Podigla je pogled s psa i zakolotala očima. – Ne znam kako su se snalazili u srednjem veku. Problem sa ovom haljinom je što je tkanina tako debela, ima sto kila. Makar je sad oktobar i nije previše toplo, ali zamislite da nosite nešto ovako usred leta.

– Ako vam pomaže, mislim da tad nisu nosili donji veš.

Podigla je obrve i osmehnula se. – Kad smo već kod odeće, da li bi vam previše smetalo ako bismo vam pronašli renesansni kostim dok ste s nama? Doni kaže da nam je potreban sav mogući publicitet, a osim toga, bićete manje upadljivi na setu. Pored toga, potrebni su nam statisti u nekim scenama, tako da će vam se lice možda naći u filmu.

– Ne brinem se za lice. Pre petsto ili šeststo godina muškarci su nosili uske pantalone. Nisam siguran da je dvadeset prvi vek spreman da vidi moje noge u helankama. – Posebno moje bivše kolege iz Skotland jarda, koje bi se verovatno upišale od smeha.

– Biće sve u redu. Napokon, svi ostali će biti u kostimima. Nema potrebe da se stidite.

Mali su izgledi za to. Ipak, ako posao to zahteva – a obećavao je da će dati dobrodošlu injekciju mom bankovnom računu – zaškrgutao sam zubima i pristao. Na zahtev SP, našvrljao sam obim grudi, struka i butine, a ona je obećala da će reći gardoberima da potraže nešto za mene. Nisam se radovao tome.

Dogovorili smo se da dođem do parkinga malo kasnije tog jutra da razgovaram sa što više radnika dok se većina glumaca i saradnika bavi snimanjem u gradskoj većnici, palati *Vekio*. Nakon kratke pauze, kad sam otišao da napravim poslednje fotografije gospodina Dantea i njegove prijateljice, trebalo je da se sastanem sa ostatkom ekipe, rediteljem, producentom i glumcima tokom popodneva ili nakon što završe snimanje za taj dan.

Na kraju smo oboje ustali i dao sam joj svoju posetnicu. Dok ju je uzimala od mene, postavila mi je privatno pitanje. – Smem li da pitam kako to da jedan Englez radi kao privatni istražitelj ovde u Italiji?

To je bilo pošteno pitanje, tako da sam joj odgovorio nešto duže nego obično. – Prošle godine sam otišao u penziju s mesta glavnog inspektora u Skotland jardu. Žena se razvela od mene, tako da sam došao ovamo i ostao, i nisam zažalio ni na tren. Toskana mi je sad u krvi.

Klimnula je glavom. – Predivno je, zar ne? Firenca ima toliko divnih istorijskih zgrada, čovek ne zna odakle da počne. Naši organizatori su uspeli da pronađu nekoliko superpitoresknih mesta za snimanje, i bude li sunce nastavilo da sija kao danas, rezultat će biti sjajan. – Povukla je dugačak rukav od brokata i pogledala na sat iz dvadeset prvog veka. – Moram da krenem. Gospodin Lajons će uskoro početi da me traži.

Okrenula se prema vratima i uspela ponovo da se saplete. Ovoga puta sam bio blizu da je uhvatim za lakat i zadržim je dok je Oskar gledao s psećim osmehom na licu. Ponovo je pocrvenela.

– Izvinite, ja sam kriva. Verovatno ste pretpostavili koji mi je nadimak. Još od škole, ljudi me zovu Kata, što je skraćeno od Katastrofa, zbog eksplozije vazdušnog broda Hindenburg. Bojim se da sam uvek bila nadarena za saplitanje, udaranje u stvari, obaranje stvari. – Rukovali smo se. – Možete i vi tako da me zovete. Tako me zovu svi na setu.

– Dobro, neka bude Kata. Pozdravljam vas, vidimo se kasnije.

Uhvatila je punu šaku tkanine svoje dugačke suknje i krenula niz kameno stepenište. Osluškivao sam zvuk njenih potpetica, čekajući udarac, ali mora da je uspela da siđe bez katastrofe.

Beleška o autoru

T. A. Vilijams je napisao preko dvadeset ljubavnih bestsela i sad se posvetio opuštenim krimićima, smeštenim u njegovu voljenu Italiju. Glavni junak te serije je bivši glavni inspektor Armstrong, sada privatni istražitelj, i njegov labrador Oskar. Trevor živi u Devonu, sa suprugom Italijankom.

**Knjige T. A. Vilijamsa u izdanju
Izdavačke kuće TEA BOOKS d.o.o.
(digitalna i/ili štampana izdanja)**

Serijal Armstrong i Oskar

1. Ubistvo u Toskani
2. Ubistvo u Kjantiju
3. Ubistvo u Firenci